

NENAD NOVAK
STEFANOVIĆ

Ubistvo u
**KAPETAN
MIŠINOJ**

■ Laguna ■

Copyright © 2016, Nenad Stefanović

Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

BIBLIOTEKA
MERIDIJAN

Knjiga br. 56

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Višem isledniku N. S., ocu

SADRŽAJ

PROLOG

Reč 9

PRVI DEO

Sumnje. 13

DRUGI DEO

Istraga 61

TREĆI DEO

Neprijatelj 139

ČETVRTI DEO

Pismo 183

PETI DEO

Dete 271

EPILOG

Sam. 301

O autoru 317

PROLOG

REČ

Dah beži iz mojih grudi kao zec uz brdo. Više ne verujem da ću se izvuci iz ove tame u koju sam bačena i koja sve brže u mene prodire.

Dubim na glavi u šupljem stubu. Samo su mi noge slobodne i njima mogu da mlataram. Još uvek mi nije jasno kako se dogodilo da budem obešena za vazduh. Mada mi to sada nije važno. Moram da dovršim ovu reč koju sam počela da pišem.

Iako mi je krvotok izvrnut na postavu, panika me je prošla, a sa njom i strahovi. Izuzev jednog: da niko neće razumeti reč koju moram da dovršim. Ostvarilo se ono što mi je prorekla gatarica. Umirem dok pišem, samo nije rekla da će pero biti moja svileni cipela.

Spremila sam se za pozorište, a završila sam u šupljem stubu od cigala po kojima povlačim linije slova. Mesec je

poslednje čega se sećam pre nego što se sve ugasilo. Osvestila sam se u mraku stuba, zaglavljenih ramena. Prepoznala sam miris i mere cigle koju sam kupila. Umesto da se stub nalije betonom, ja sam u njega gurnuta glavom nadole. Stub je zidan po mojoj meri, kao pasent korset od cigala. I ne mogu da pobegnem od toga da je baš glupo skončati u nezavršenoj zgradi, kao u nedovršenom životu!

Kad bih imala vremena za mržnju, lakše bi mi bilo da sad mrzim (struganje cipele o ciglu odjekuje kao da je ovaj šupalj stub zvono). Još jednu liniju povlačim cipelom kao zidarskim plajvazom. Ne vidim ono što pišem, ne osećam više svoje noge, ko zna da li su linije koje povlačim uopšte razumljive, ali moram da nastavim i dovršim tu reč. Ceo moj život imaće smisla samo ako neko čiste duše tu reč pročita.

PRVI DEO

SUMNJE

1.

Islednik Krsta Pavlović izlazi iz Crkve Ružice na Kalemegdanu. Razmiče sivo platno kojim je građevina obmotana. Radova na obnovi polusrušene crkve skoro da nema, ali bez obzira na to, skele su morale biti ograđene platnom, kako nalažu propisi uprave grada. Na košavi se to platno, spuštено do zemlje, nadulo kao haljina. Nikada vernici-ma koji idu na liturgiju nije bilo jasnije zašto se kaže da je crkva majka.

Dok je do malopre pevao u crkvenom horu, islednika Krstu Pavlovića je po stomaku grebala drška pištolja. Rebrasti metal belgijskog FM-a podsećao ga je da je ove nedelje dežuran, i kada je kurir iz Centrale policije banuo na liturgiju, dežurni islednik se nije iznenadio – mada mu je u trenutku postalo mučno. Kao što mu kurir prekida pojanje, tako mu je rat prekinuo studije bogoslovije i odveo ga u policijsku službu. U Centrali policije

nadimak mu je Kandilo. Jednom mu je načelnik u ljutnji rekao: „Ti bolje rukuješ kandilom nego pištoljem!“ I tako mu je ostao nadimak.

Dok odlazi s liturgije, ljudi se sašaptavaju zaviđajući mu, jer oni znaju da se glasonoša šalje samo nekom važnom. Predsednica *Društva beogradskih gospođa*, osnovanog da bi obnovilo Ružicu, s nadom mu steže ruku. Odnekud je udovica Sinišević verovala da prazna kasa za obnovu Ružice može biti popunjena ako pridruženi član *Društva* kaže koju reč tamo gde ga sad urgent zovu, Krsta usput povezuje. Deset godina je prošlo otkako je Crkva Ružica pogođena granatom. Desilo se to još na početku Velikog rata. Beograd se posle rata diže kao pečurka, ali za obnovu Ružice nikako da se sakupi novac. Zidovi crkve su ogorili od paljevine, sklepani daščani krov cvili pod udarima vetra. Jedna daska, iz koje je ispao ekser, udara kao palica po dobošu – tačno iznad glava hora u kojem je i Krsta.

Kako da vam saopštim da moja moć ne doseže do novca, misli Krsta Pavlović. Izvlači se ispod zavese od građevinskog platna, pridržavajući šešir da ga vetar ne odnese. Kraj je marta i košava još nije prošla. Pod udarima vetra na grebenu Kalemegdana, malo je pogrbljen i kao da je skupljen u sebe. U njegovoj mršavoj pojavi nema grubosti na koju su ljudi navikli kod islednika. I da mu se futrola pištolja ne ocrtava ispod sakoa, malo ko od sabranih na liturgiji bi pomislio da u horu peva islednik.

– Samoubistvo! – dočeka ga je šef kriminalističke tehnike Aleksej Antonovič, nastojeći da kao i obično bude poslovan, ali je Krsta odmah video da suspreže uzbuđenje.

I ne samo da nije mogao da sakrije pometenost, nego je pustio da se reči i emocije utrkuju:

– Zamislite da izvlačite nekog iz šupljeg stuba i – cap! Oljica! To je tak, tak... – pljesnuo je dlanovima.

– Poznavali ste je? – hteo je da bude siguran Krsta.

– Mi Rusi u Beogradu, svi se poznajemo. Kad je rođena, trebalo je napisati joj na ruci: „Ne tumbaj, žena.“ Suviše nežna za život. Eh, Bog da joj dušicu prosti. Nećete imati veliki posao – povukao je Antonovič cvikere na vrh šiljatog nosa. Kao da se povratio od uzbuđenja koje ga je obuzelo, ponovo je Krsti ličio na sebe, na sovu.

Krsta je bio najmlađi islednik u Kriminalističkoj upravi beogradske policije. Ispalo je da je ovo samoubistvo prvi slučaj koji će samostalno voditi. Do sada je bio samo pomoćnik. Ali, ma koliko samoubistvo bilo jednostavno za kriminalističku obradu, ipak je pred sobom video dugačku proceduru koju će morati da sledi po pravilima službe.

– Živela je sama, upala je u novčane probleme, ali ja to samo nagađam da vam možda pomognem. Gradilište gde je nađena, njeno je. Stoji pola godine. Tako je to sa emigrantima – slagao je Antonovič zapažanja kao palindrava u kutiju.

Krsta se dao na posao u Arhivi. Zvao je svog načelnika Đorđa Mračarina da ga obavesti da je preuzeo slučaj.

– Već sam obavešten. Završite ono što nalaže procedura. I nemojte mnogo da umišljate.

Da nije u pitanju najobičnije samoubistvo, slučaj bi dobio neko od starijih islednika, Krsti je bilo jasno šta znači načelnikova primedba.

Međutim, Mračarin nije mogao ni da nasluti da je Krsta davno odbacio visoko mišljenje o sebi. Iako ni sad nije lako odolevao svojoj nagloj naravi i tankim trpilima, prestao je da umišlja kako će se jednog dana sve promeniti. Otad mu je postalo lakše, mada je s vremena na vreme trpeo napade bezrazložne tuge. Pomišljao je da se to odnekud još javlja odbačeno sebeljublje.

2.

Iz belo okrečene, duguljaste zgrade Centralnog laboratorijuma, Krsta je izašao u pratnji praktikanta Uje, kog mu je dodelio Antonovič. Praktikant se natovarao velikom torbom za terenski pribor, stativom i kućištem Bertijonovog aparata. Zanosio se u hodu. Lubeničasta glava mu se klatila i tako nizak i dežmekast, pretovaren, činio se još smešniji pored mršavog i visokog islednika.

Gradilište u Kapetan Mišinoj čuvao je žandar. Već se okupila grupa komšija. Krsta pozdravi žandara i pogleda po gomili radoznalih. Žena u invalidskim kolicima znatiželjno se upiljila u islednika. Oči su joj bile urokljive, nalik na špiritusni plamen. Odjednom se pojavi beli miš vezan crvenim koncem za dugme na njenom kaputu. Gatarka, pomisli islednik s gađenjem. Beli miš nestade u njenoj sedoj kosi.

Krsta se provukao kroz polomljenu ogradu. Našao se na gradilištu. Od zgrade je bio završen samo temelj iz koga su se dizali stubovi nosači. Lučni temelj je zahvatao ugao dve ulice. „Biće to velika i skupa zgrada“, govorio je zamašan početak. Hm, ruski planovi su veliki u zamisli, tanki u realizaciji, prebira Krsta ono što se pričalo o novim sugrađanima koji su kao poplava prekrili Beograd.

Osnova ima skoro šest stotina kvadrata, nastavio je da premerava mesto gde je nađena mrtva Ruskinja. Bilo mu je čudno da je ovako skupo gradilište napušteno već pola godine. U hodniku Trgovačkog suda uvek ima dežurnih preduzimača koji se grabe da preuzmu napušteno gradilište, pogotovo na ovako privlačnoj lokaciji.

Pokušao je da zamisli scenu smrti dok je Uja nameštao kutiju Bertijonovog aparata na stativ. Leš su našla deca koja su došla da se loptaju. Šupalj stub im je bio stativa. Ruskinja je upala u stub glavom nadole – pregleda Krsta izjavu dece koju je zabeležio dežurni.

Uzeo je da meri stub u kojem je nađena Ruskinja. Visina stuba 1,65 metara – ako su đonovi cipela skoro virili iz stuba, to je onda ženina visina. Unutrašnji otvor 45 centimetara – pošto se u stubu zaglavila, to je onda širina njenih ramena. Kao da je pravila stub po sebi, ugrize se Krsta za donju usnu. Ali se seti načelnikove opomene da ne umišlja. Nastavio je da popunjava spis uviđaja kako nalaže propis.

Prepisao je osnovne podatke umrle iz prijavnog kartona koji je uzeo u Arhivu. *Olga Ščedrina, rođena u Jekaterinburgu, Rusko carstvo, 1895. godine* – znači imala je dvadeset devet kad se usmrtila. U Beogradu je promenila nekoliko adresa, poslednja je Jovanova 67. Blizu, vrlo blizu

gradilišta, opet je Krsta primetio koincidenciju. Nastavio je posao rutinski. *Udata, bez dece. Prekinut studij Politehničke akademije u Peterburgu. Muž, Genadij Ščedrin, rođ. 1893. u Rostovu. Oficir u činu kapetana, građevinski inženjer. Diplomirao na Tehničkom fakultetu u Peterburgu. Venčali su se u Jekaterinburgu, 12. septembra 1918. godine. Znači usred revolucije, komentarisao je Krsta u sebi. Ko se venčava usred rata, oni koji se mnogo vole ili kojima je neka nužda? I mimo volje pitanja su izlazila iz šturih podataka, kao rukavi i nogavice iz tesnog kofera.*

U Beograd je bračni par Ščedrin došao 1920. godine. Osnovali su građevinski projekt-biro *Ohota...*

Potonju reč je skromni Krsta dobro zapamtio. „Ohota“ je bila Antonovičeva omiljena reč. Značila je lov.

„Lov, lovina“, govorio mu je šef kriminalističke tehnike. „Loviti ili biti ulovljen, da, da, dragi moj, u to se često život premetne, bez obzira na to koliko mi civilizovani bili. Uzmimo primer moga života iliti, što bi neki od vas rekli, žića... 'Ohota' je moj nadimak, reklo bi se kod vas. Nadimak svih nas Rusa koji smo se tumbali do Srbije sa po jednim koferom u ruci.“

Ohota je sinonim za emigrantski život, zapamtio je Krsta koji je rođen u Beogradu, gde njegova porodica živi već generacijama.

„Carski vojni inženjer Ščedrin se u registru žitelja Beograda vodi kao nestao“, završavao se poslednji prijavni karton. Centralni registar je uneo tu primedbu sa datumom 15. oktobar 1923. Dakle, nestao je pre šest meseci.

Pronašao je u kriminalističkoj arhivi prijavu „upucanja“ inženjera Ščedrina. Šef dorćolskog kvarta, koji je izašao

na uviđaj, s neočekivanim ushićenjem je primetio da je „inženjer sačuvao glavu jer je napravio skok preko bureta za kuvanje kukuruza i tako izbegao sledeći metak čije je tane završilo u buretu. Ovu spretnost jednog inženjera treba razumeti stoga što je Ščedrin carski oficir naročite veštine“.

Hm, pomislio je Krsta, možda je Olga Ščedrina stradala namesto odbeglog muža?

Ostavio je pripravnika Uju da dovrši snimanje gradilišta. Od tragova na zemlji nije bilo koristi jer su deca, koja su pronašla leš dok su se loptala, baš sve izgazila.

Krsta je ponovo prošao pored gitarke. Gomila radoznalih se uvećala. Ljudi se utišaše kad se islednik pojavi iz ograde gradilišta. U toj tišini zaciča gatarkin beli miš. Na časak se Krsta osetio neotpornim na njene urokljive oči. Srećom, izrazito odbojno je zaudarala na buđ, pa on brzo zamače niz ulicu.

Pošto je bila nedelja, u policijskoj garaži bilo je dovoljno slobodnih vozila. Uzeo je ford T. Preslišavao se šta sve mora da uradi. Ford je odskakivao po kaldrmi, mereći dubinu svake rupe, ali ga je Krsta vozio nesmanjenom brzinom. Hteo je sutradan ujutru da stavi kompletan izveštaj na sto načelnika.

Sala za obdukcije bila je prazna. Popeo se na sprat.

U kabinetu ga je dočekaao šef Anatomskog instituta. Imao je smešne brčice i čkiljave oči ispod sečenih naočara. Zvao se Rade Obućina i bio je gojazan. Taman je rastapao slaninu u ustima. Kasapskim nožem odsekao je i na vrh nabo trouglast komad mesnate slanine i prineo

ga gotovo pod nos Krsti. Drugom rukom je nudio glavicu oljuštenog luka.

Krsta je odbio slaninu:

– Uskršnji je post, znate.

– Eh, vi vernici, lukavo ste to podelili, carstvo zemaljsko nama, a nebesko je vaše – podsmehivao se ateista Obućina. – Samo gledaj da niste pogrešili u računu – rastapao je slaninu u ustima kao duvan za žvakanje. Obućina je verovao da se slaninom štiti od štetnih isparenja prilikom obdukcije, već je o tome pričao Krsti. Ovo im nije prvi put da se sreću.

– Mrtvačka ukočenost je izražena – obrazlagao je obdukcioni nalaz kroz zalogaj. – Na osnovu stepena mrtvačke ukočenosti u predelu vrata i u gornjim ekstremitetima i pošto je bez izraženih mrtvačkih mrlja... Pride, nazire se ljubičast trag. Prema ovim indicijama vreme smrti je moguće ograničiti na noćne časove.

– U koliko sati?

– Posle deset i ne kasnije od dva ujutru – temperameno je pokazao Obućina prvo svih deset prstiju a onda dva, kao da želi da nadomesti Krstinu hotimičnu malorekost.

– Četiri sata lufta – polako izgovori islednik.

– Otprilike.

– Znakovi nasilja?

– Ubistvo ili samoubistvo, to te muči? Mmmmm... Nije otrovana. Odeća joj je bila cela. Šta da ti još kažem... Od povreda ona ima oguljotinu na slepoočnici, ima razderotinu u vidu brazde na butini gde je pocepana čarapa. Kako su te rane nastale? U rani su tragovi cigle, a

ima ih i u ustima. Što znači da je možda udarac izvršen ciglom. Ali...

– Ali?

– Ali možda nije udarac.

– Kako?

– Ja sam lešadžija, Krsto – udario se Obućina pesnicom u grudi. – Kod mene to sa zaključcima ne ide tako brzo – ponosno je govorio. – Ti napišeš prijavu koja se proverava na sudu, a ja nemam sud ispred sebe, ono što ja napišem je medicinska presuda. Slepoočna rana je takve prirode da je mogla nastati i kao oguljotina prilikom pada u otvor. Na dlanovima postoje plitki tragovi posekotina...

– Kako su nastali?

– Dohvatanjem neke oštrice. Možda i u gušanju, odbrani od sečiva. Mada, suviše su plitke za sečivo, ali opet..

– Opet?

– Ima tri plitke rane na koži, dubine milimetar. Znači, skoro površinske. Sličnu posekotinu ima i ispod desnog kolena.

– Kako je ta posekotina nastala?

– Sve što obducentska patologija može da kaže o uzroku smrti zavisi od onoga što joj se stavi na sto, dragi moj isledniče Krsto Pavloviću – raširio je opet ruke, pa zagrizao glavicu luka kao jabuku. Krsta se pomače u stolici unazad, kao da beži od mogućeg ugriza patologa.

– Zaključak je – nastavio je Obućina – da je umrla usled ugušenja pljuvačnim sadržajem. Nije zadavljena. Da li je rana zadobijena udarcem ili usled pada u šupljinu naglavce, to ne mogu da utvrdim. Sigurno je to da je taj obrnuti položaj podigao dijafragmu i pritisnuo plućna

krila. Temeni hematom je mali, verovatno posledica pada. Blaga distorzija atlasa nije uzrok smrti... U Francuskoj su katolici vešali hugenote tako što omču zategnu oko oba stopala. *Le pendu* – napući usta ogromni Obućina izigravajući francuski naglasak. – Vidiš, dragi moj bratac, kad ti uzmeš da vešaš nekog glavom nadole – nastavio je i da žvaće providni listić bele slanine – to nije isto kao kad ga obesiš o vrat. A znaš zašto?

Krsta sleže ramenima.

– Pa zato što si ti tada samo saučesnik u ubistvu. Nosiš pola krivice. Ruke pereš od onoga što će učiniti sila zemljine teže i masa tela.

– Znači, ipak misliš da je u pitanju ubistvo? – pitao je Krsta.

Obućina je odmahnuo rukom, kao čovek koga takve misli prevazilaze.

– Zahvaljujem policiji u ime nauke na jutrošnjem poklonu. Znaš li ti koliko čekamo lep, mlad leš!? Antonović mi je potpisao da ona nema naslednike u Beogradu. Gotovo. Nauka se klanja na ovakvom daru.

Krsta se i dalje čudio docentu Obućini, upravniku Anatomskeg instituta, u stvari naučniku i klovnu, pomislio je. Pošto je islednik Pavlović voleo da pojave slaže u različite fioke, od kojih je svaka označavala određenu grupu (ubice, policajci, bezveznjaci, sumnjivci, umni ljudi, potencijalni kriminalci) na fioci u koju je smestio docenta pisalo je samo „Obućina“. Nije mogao ozbiljno da shvati njegove opservacije o vešanju za noge, pripisivao ih je klovnu u docentu.

Sišli su u suteran. Naelektrisana kosa raširila se kao plavi oreol oko glave Olge Ščedrine. Pokojnica je plutala u formalinskom rastvoru koji je ispunio bazen. Prostorija je zaudarala na rastvor formaldehida i metanola koji je čuvao kompaktnost tkiva. Leš je ležao na leđima, u gustom, braonkastom rastvoru.

Krsta je čakljom privukao leš. Iako je imao kratak staž u policijskoj službi, pregledao je više leševa nego svi islednici iz njegovog odeljenja zajedno. U Velikom ratu bio je prevodilac i sekretar kriminaliste Arčibalda Rajsa koji je za srpsku vladu radio forenzičke istrage na leševima ubijenih srpskih civila.

Pogledao je ogrebotine na dlanu; suviše su plitke za sečivo. Tamo gde su obično tragovi odbrane, na nadlanci uglavnom, tamo je čisto.

– Da li je bila silovana? – upita Obućinu koji je radio i pregled unutrašnjih organa.

– Ne.

– Da li je rađala?

– Jeste.

Iz prostorije s bazenom ušli su u hodnik iz kojeg su vodile stepenice na sprat, pa su prošli kroz još jedna vrata. Našli su se u četvrtastom proširenju koje je bilo svetlo jer su se s obe njegove strane nalazili prozori.

– Čedo! Vana! – dovikivao je Obućina, po slobodi šefa otvarajući vrata.

U dubini stana sušile su se ženske čarape. Bile su previjene preko kanapa, iznad šporeta, kao kuvani teleći jezici.

Pojavila se devojka vretenastih pokreta, u tri frta-lja dugim, zelenim pantalonama. Islednik je prepoznao

studentkinju medicine koju je viđao po hodnicima Instituta. Beli mantil ju je činio ozbiljnijom. U svetloj bluzi sitno su joj igrale grudi dok je prilazila otvorenim vratima i Krsta se skoro naljuti na sebe što to primećuje. Ne zato što je neprilično piljiti u mlade ženske grudi dok igraju u hodu, niti zato što se to dešava pored leša, već zbog nečeg drugog. Podsetila ga je na Mnemosinu. I to je u trenutku bilo bolno Krsti.

– Gde ti je otac?

– Zvali su ga u kapelu.

– Šta, i danas ima kupanje?

– Ima.

– Daj nam ti onda otvori garderobu – naredbodavno je rekao Obućina. – Gde mu stoji ključ?

– On ključeve drži kod portira – rekla je devojkica malo mazno, malo podrugljivo.

– Što ovo mrzim, što ovo... – iskoračio je Obućina i ostavio devojkicu nasamo s Krstom.

– Vana – rekla je i pružila mu ruku.

– Krsta Pavlović, islednik sudske policije – uzvratio je.

– Znam, vas svi ovde znaju.

– Vi ste studentkinja medicine?

– Ja ću biti prva žena obducent. U celoj istoriji. Svi naprave taj izraz lica kad to kažem. Baš sam mislila da vi nećete...

– Ma, ne... Ko zna o čemu sam mislio – ušepRTLjao se Krsta.

– Da, ne možete da sakrijete. Mišići lica su brži od mentalne kontrole. Niste znali? Spinalni nervi ne lažu. Jeste li našli ko joj je to uradio? Ona je najlepši leš koji sam videla.

Krsta je tek tada svojski pogledao Vanu. Imala je dvadesetak godina, ali je izgledala kao da se ničeg ne plaši. Na drugi pogled je još više ličila na Mnemosinu, Grkinju iz grada Krfa. Upoznali su se za vreme rata. Krf je tada bio velika mrtvačnica.

– Ko je uradio – šta? Mislite ubio? – vraćao se Krsta polako na stvar.

– Zašto bi se ovako lepa žena ubila? – iščuđavala se Vana.

– Nema tragova borbe, nema rane, nema ni trovanja, kaže obdukcioni nalaz – vratio je čak i službeni ton.

– Rekao mi je profesor da je nađena u šupljem stubu iz kog nije mogla da se izvuče.

– Jeste, dobro vam je rekao profesor. Tesan, dubok stub, prava klopka. Njen stub. Verovatno je planirala samoubištvo, ali tako da ima neki ritualni značaj.

– Gospodine Pavloviću, ma kakvi. Zašto bi se žena koja zida toliku palatu ubila? Ženski mozak je kao i muški, samo što još možemo i da rađamo decu. Superioran pol, nikako slabiji.

Suviše sifražetski, iako ponekad nemam ništa protiv, pomislio je Krsta.

Obućina je doneo ključ od magacina garderobe, gde su stajale stvari skinute sa leševa na kojima se vršila obdukcija. Upao je u razgovor islednika i svoje studentkinje.

– Ja sam krivac – nadovezao se, kao da je znao o čemu su pričali. – Obećao sam joj da će biti moj naslednik. Prva žena obducent u istoriji patologije. Podigao sam joj ego do neba. To se više ne može kontrolisati. Greška, greška.

– Iskreno, vi to zaista želite? – pitao je Krsta.

– Naravno. Sve što možete vi muškarci, možemo i mi žene. Na sanitetskoj vežbi sam vozila ambulantna kola i pucala sam iz puške. Ne verujete mi? Evo, hematom, *corpus delicti*.

Skoro da je zavrnila bluzu pokazujući mesto otekline u pregibu ramena.

– Nije baš kundak mauzera za žensko rame – rekao je Krsta sklanjajući studentkinju na periferiju pažnje, kako se ne bi bavio njenom kožom.

Vadio je iz kutije stvari Olge Ščedrine. Odelo je bilo celo, bez tragova borbe. Cipele su bile zelene. Kaput, crn sa krznenim okovratnikom. Torbica – zelenkasta, u njoj je našao dva ključa, pudrieru, karmin, maramicu. Pode-rane svilene čarape boje kože. Olgine noge bile su dugačke, damske.

Ščedrina bi sinoć bila ukras svake lože u Narodnom pozorištu. Umesto u ložu, izašla je na scenu gradilišta i ubila se. Nije to bilo prvo samoubistvo neke ruske emigrantkinje. Bio ih je glas da su neuravnotežene, sklone alkoholu, lagodnom životu, nihilizmu... Emigranti nose zemlju u koferu.

Krsti se po glavi vrzmao Danteov stih iz *Pakla*. Prelazio je peške preko Albanije i recitovao: *Nessun maggior dolore che ricordarsi del tempo felice nella miseria*. Ali mu je na srpskom, u njegovom prevodu, zvučalo ubedljivije: „Nema veće boli no setit' se dana sreće kad si u bedi.“

– Kažete, sigurni ste da se nije ubila? – pogledao je ozbiljno u Vanu koja je iskolačila oči pre nego što je klimnula glavom.

– Vidite da je krhka – založila se da učestvuje u istrazi energična studentkinja. – Telesna masa: pedeset tri kilograma – trudila se da se izražava stručno pred islednikom i svojim mentorom. – Neko može da joj stavi maramicu sa etilom na usta i da je odmah uspava. Zato nemate tragove borbe.

– Etil bi se otkrio na obdukciji – primetio je Krsta.

– Mala je količina, ne ostavlja trag na unutrašnjim organima. Samo ispari, kao da je popila rakiju – objasnila je Vana, a docent Obućina je klimnuo glavom.

Krsta je ponovo uzeo cipele. Desna je bila izgrebana. Leva je bila cela. Tu mu nešto nije bilo jasno. Zašto bi žena koja se spremila kao da ide u pozorište obula izgrebanu cipelu? Zašto je izgrebana samo desna? Izvadio je svoje „sporo“ nalivpero iz unutrašnjeg džepa sakoa. Dobijao je na vremenu, da razmisli dok skida kapicu pera, zavrće je na spremištu za mastilo i onda polako povlači linije slova.

Studentkinja medicine je uzela cipelu Olge Ščedrine. Dunula je u ogrebani vrh.

– Prah cigle – reče Vana.